

สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนเมืองวาดวิทยาคม
จังหวัดเพชรบูรณ์

นายวิไลนา ศิลปศร

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาวิจัยการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-828-1

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016828

i 10309767

The Implementation Process of the Lower Secondary School
Under the Democratization of Secondary Education Program :
A Case Study of Muangradwithayakom School
Changwat Phetchabun

Mr. Watana Silapasorn

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Research
Graduate School
Chulalongkorn University

1990

ISBN 974-577-828-1

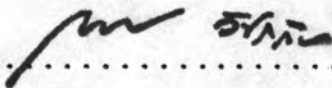
หัวข้อวิทยานิพนธ์ สภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการขยาย
 โภกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : การศึกษา
 เฉพาะกรณีโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์

โดย นายวัฒนา ศิลปสร

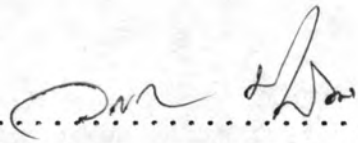
ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

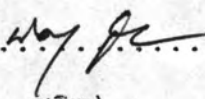
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์นิศา ชูโต

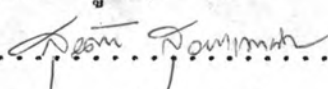
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็น
 ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโท

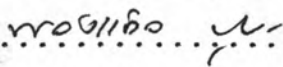
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วัชรากิจ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. วรรณภา ปุณณโชติ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
 (อาจารย์นิศา ชูโต)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒนา สุวรรณเขตนิคม)

..... กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พวงแก้ว ปุณณกนก)

วัฒนา ศิลปภัทร : สภภาพการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษาตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น : การศึกษาเฉพาะกรณีโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ (THE IMPLEMENTATION PROCESS OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL UNDER THE DEMOCRATIZATION OF SECONDARY EDUCATION PROGRAM : A CASE STUDY OF MUANGRAD-WITHAYAKOM SCHOOL, CHANGWAT PHETCHABUN) อ.ที่ปรึกษา : อ.นิตา ยูโตะ, 260 หน้า. ISBN 974-577-828-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเล่นอวิธีการประเมินอย่างเป็นระบบด้วยวิธีการศึกษาเฉพาะกรณีในการศึกษาสภภาพการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และสาเหตุที่ทำให้การดำเนินงานของโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่บรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. กิจกรรมตามมาตรการทั้ง 5 ของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา มีกิจกรรมรวมทั้งสิ้น 19 กิจกรรม โรงเรียนได้ดำเนินการ 14 กิจกรรม และไม่ได้ดำเนินการ 5 กิจกรรม การดำเนินการกิจกรรมมีปัญหา อุปสรรค และสาเหตุที่สำคัญ คือ คณะครูยังไม่เข้าใจแนวทางการปฏิบัติกิจกรรมต่างๆของโครงการ ผู้บริหารไม่ได้เป็นผู้นำลงมือในการปฏิบัติงาน ขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียน ผู้ปกครองไม่สนับสนุนและให้ความร่วมมือ มีการประชาสัมพันธ์น้อย ไม่ได้รับการนิเทศและประเมินผลอย่างเป็นระบบ และงบประมาณมีจำกัด และความล่าช้าของงบประมาณ

2. สาเหตุที่โรงเรียนไม่สามารถรับนักเรียนได้ถึงเป้าหมายของโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา เนื่องจาก

- 2.1 บุคลากรในโรงเรียนมีน้อยไม่พอที่จะปฏิบัติงานตามกิจกรรมต่างๆของโครงการได้ครบถ้วน
- 2.2 ปัญหาความยากจนของประชาชนในท้องถิ่น
- 2.3 พื้นทีบริการด้านการศึกษาของโรงเรียนมีพื้นที่ครอบคลุมกว้างขวางมาก

ภาควิชา วิทยาลัยการศึกษา

สาขาวิชา วิทยาลัยการศึกษา

ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิตา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

WATANA SILAPASORN : THE IMPLEMENTATION PROCESS OF THE LOWER SECONDARY SCHOOL UNDER THE DEMOCRATIZATION OF SECONDARY EDUCATION PROGRAM : A CASE STUDY OF MUANGRADWITHAYAKOM SCHOOL, CHANGWAT PETCHABUN. THESIS ADVISOR : NISA XUTO, 260 pp. ISBN 974-577-828-1

The purpose of this research was to propose a case study research as a tool for evaluating the problems, constraints and causes encountered the Muangradwithakom School, Changwat Petchabun, under the Democratization Program for not having reached the target of Educational Equity Project in the Lower-Secondary Level.

The results were as follow:

1. Among 19 activities in 5 strategies of the Project, the school had implemented 14 activities which accounting some important problems and constraints they were : the staff had not understood the project well and known now to implement the activities, the administrators had not lead and participated in implementation, not enough cooperation from school staff as well as from parents, too few of public relation work, lack the systematic of the evaluating and supervision and not enough budget as well delayment in budget system.

2. The causes which made school could not reach the target of Educational Equity Project were :

2.1 Not enough personel in working to implement the activities of the project.

2.2 The poorness of people in the community.

2.3 The educational service areas under the project was too large.

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์

ปีการศึกษา 2532

ลายมือชื่อนิสิต *J. Watana*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา *Nisa Xuto*

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีก็ด้วยความกรุณาจากอาจารย์
นิศา ชูโต ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ท่านได้ให้ความช่วยเหลือตั้งแต่แรก
เริ่มด้วยการให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุง ข้อเสนอแนะต่าง ๆ อย่าง
ละเอียดทุกขั้นตอน ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัยจึงขอกราบขอบ
พระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้กรุณาแนะนำ และตรวจสอบแก้ไข เครื่อง
มือในการวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณคณะกรรมการโรงเรียนเมืองราดวิทยาคมทุก
ท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการทำวิจัยเรื่องนี้

ขอขอบคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน และเพื่อนนิสิตรุ่นน้องที่คอยให้กำลังใจและมี
ส่วนช่วยเหลือในความสำเร็จครั้งนี้

ท้ายสุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่ผู้เป็นที่รัก ที่ให้ความเอื้ออาทร
ห่วงใยแก่ผู้วิจัยตลอดมา และขอขอบคุณพี่ทุกคนที่ได้ส่งเสริมและเกื้อหนุนแก่ผู้วิจัยใน
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้

นายวัฒนา ศิลปศรี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภูมิ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	10
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	10
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	12
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	13
สภาพและปัญหาการดำเนินงานของโรงเรียนมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบที่มีผลกระทบต่อความ เสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา.....	20
โครงการขยายโอกาสทางการศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ตอนต้น.....	25
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	37
การศึกษาเอกสาร.....	37
การสำรวจภาคสนาม.....	41
ขั้นตอนดำเนินการ.....	41
กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย.....	42
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3 (ต่อ)	การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม.....	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
	ตอนที่ 1 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนที่ตั้ง	
	โรงเรียนเมืองราดวิทยาคม.....	58
	ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับโรงเรียนเมืองราดวิทยาคม	71
	ตอนที่ 3 ภูมิหลังของผู้ให้ข้อมูล.....	75
	ตอนที่ 4 ผลการดำเนินงานของโรงเรียนเมืองราด	
	วิทยาคม ตามโครงการขยายโอกาสทางการ	
	ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น.....	97
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	152
	ผลการวิจัย.....	153
	การอภิปรายผล.....	160
	ข้อเสนอแนะในการจัดทำโครงการ.....	167
	บรรณานุกรม.....	169
	ภาคผนวก.....	176
	ประวัติผู้เขียน.....	260

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่

1	จำนวนนักเรียนที่จบชั้น ป.6 จำนวนนักเรียนที่เรียนต่อ ม.1 อัตราการเรียนต่อของโรงเรียน อัตราการเรียนต่อ ม.1 เฉลี่ยของโรงเรียนในโครงการและอัตราการเรียนต่อ ม.1 เฉลี่ยทั้งประเทศ จำแนกตามปีการศึกษา.....	9
2	จำนวนร้อยละของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา จำแนกตามประเภทและปีการศึกษา.....	26
3	กรอบของเรื่องที่ศึกษา และรายการเอกสารที่ผู้วิจัยศึกษา.....	38
4	อาชีพของผู้ปกครอง จำนวนผู้ปกครอง และกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา....	43
5	กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำแนกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
6	ชนิดของเครื่องมือ ลักษณะของเครื่องมือ และค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของเครื่องมือ.....	49
7	แสดงแบ่งเขตการปกครองเป็นรายอำเภอ ตำบล หมู่บ้านและจำนวนประชากร.....	60
8	จำนวนโรงเรียน สถานศึกษา จำแนกตามสังกัด.....	62
9	จำนวนนักเรียนแยกตามระดับชั้นและเพศ.....	74
10	ภูมิหลังของครู-อาจารย์ จำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติ เพศ อายุ ราชการ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งโรงเรียนนี้ ภูมิลำเนา และระดับการศึกษาสูงสุด.....	75
11	จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	77
12	ภูมิหลังของผู้ปกครอง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ของครอบครัวตลอดปี จำนวนบุตรทั้งหมดและจำนวนบุตรที่กำลังศึกษา.....	81
13	จำนวนและร้อยละของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ภูมิหลังของครู-อาจารย์ จำแนกตามหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียน เพศ อายุ อายุราชการ ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งโรงเรียนนี้ ภูมิลำเนา และระดับการศึกษาสูงสุด.....	92
15	ภูมิหลังของผู้ปกครอง จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพ รายได้ของครอบครัว จำนวนบุตรทั้งหมด และจำนวนบุตรที่ กำลังศึกษาเล่าเรียน.....	94
16	สาเหตุที่ผู้ปกครองไม่ส่งนักเรียนเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษา.....	96
17	การจัดกิจกรรมตามโครงการขยายโอกาสทางการศึกษา.....	97
18	สรุปวิธีดำเนินการ ปัญหา อุปสรรคและสาเหตุของการดำเนินงาน และการประเมิน ของผู้วิจัยจำแนกตามกิจกรรม.....	143
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับมาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง.....	241
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมให้นักเรียนช่วยตนเองและ ครอบครัว.....	244
21	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน..	250
22	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับมาตรการลดค่าใช้จ่ายของผู้ปกครอง.....	253
23	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมให้นักเรียนช่วยตนเองและ ครอบครัว.....	256
24	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความหมายของความคิดเห็น ของนักเรียนเกี่ยวกับมาตรการส่งเสริมการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชน..	259

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
1	ผังการแบ่งเขตอำเภอโดยสังเขป จังหวัดเพชรบูรณ์..... 57
2	แผนที่อำเภอหล่มเก่า..... 66
3	แผนผังโรงเรียนเมืองрадวิทยาคม..... 70
4	แผนผังการบริหารงานของโรงเรียนเมืองрадวิทยาคม..... 73